ԲԱՑՈՒԱԾ Է

“ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ„

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 10Դ ՇՐՋԱՆԸ

“Հանդէս,, այս շրջանին մէջ ալ կը հրատարակուի նոյն ծրագրով եւ նոյն ուղղութեամբ: Ինն տարուան շրջանը՝ ուրախութեամբ կը լնու զխմբագրութիւնս, տեսնելով թէ Յրգ. Բաժանորդք եւ ընթերցողք ազնուութեամբ գիտցան յարգել իւր աշխատութիւնն. յայտնի ապացոյց են առոր մեր Յրգ. պաշտօնակից լրագրաց տասնամեայ շրջանին մէջ գրած քաջալերականներն եւ մանաւանդ մեր թերթը ծանօթից շրջանակին մէջ տարածելու փոյթն ու ջանքը, որոնց շնորհիւ “Հանդէս,, ոչ թէ միայն ի վիճակի կ'ըլլայ իւր ուղղութեամբ ընթանալու, այլ նաեւ եւս քան զեւս իւր նիւթերն բազմակողմանի ընծայելու: 9րորդ շրջանը փակելու ատեն ուրեմն խորին շնորհակալութիւն նախ Յրգ. Բաժանորդաց եւ երկրորդ այս ծանր գործին մէջ հմտական ուսումնական եւ գիտնական յօդուածներով քաջալերող գործակիցներուն եւ թղթակիցներուն:

Շնորհակալութիւն նաեւ “Հանդիսիս,, յառաջադիմութեան նախանձախնդիրներէ՝ եթէ հրապարակաւ եւ թէ առանձնական նամակներով առ մեզ հասած դիտողութեանց. բայց ո՛րչափ ճաշակներն տարբեր են նոյնպէս եղած դիտողութիւններն՝ բազմատեսակ. ուստի եւ համոզուած ենք թէ զամէնքն գոհացընել անկարելի է առ այժմ. վասն զի ոմանք նիւթական ծախքն բոլորովին անտես ընելով՝ “զՀանդէս,, առատ պատկերներով զարդարուած կը բաղձան տեսնել, իսկ այլք՝ բոլորովին բանասիրական թերթ մը, որ կարող ըլլայ մանաւանդ զոնէ ամիս երկու անգամ՝ յագեցընել իրենց ծարաւն: Արդէն սկզբնականին կրկնապատկին հասուցած՝ չենք կարող այս երկու առաջարկութեանց առ այժմ գործնականապէս պատասխանել. 9 տարուան յաջող ընթացքն աւելի կը խրախուսէ զմեզ որ հաւատարիմ մնանք մեր ծրագրին որ է “բարոյական, ուսումնական եւ արուեստագիտական,,: Բայց կայ խումբ մըն ալ Բաժանորդաց, որ ցաւ յայտնած են թէ ինչու “Հանդէս ամսօրեայ,, դադրեցուցած է ժամանակակից երեւելի վիպագրաց գլուխ-գործոցները (chefs-d'oeuvre) թարգմանութեամբ հրատարակելը: Ջանք ու փոյթ պիտի չխնայէ խմբագրութիւնս, այս մասին եւս գոհացընել իւր ընթերցողներն:

Շնորհակալութիւն նոյնպէս մեր Յրգ. Գործակալաց, որ ամենայն ճշդութեամբ եւ կանոնաւորութեամբ գոհ ըրած են թէ Յրգ. Բաժանորդներն եւ թէ “Հանդիսիս,, խմբագրութիւնն եւ ապահով ենք որ իրենց թանկագին գործակցութիւնն այսուհետեւ ալ պիտի չզլանան մեզի:

Բաժանորդ գրուիլ ցանկացողները կրնան դիմել մեր գործակալաց կամ ուղղակի խմբագրութեանս:

“Հանդէս Ամսօրեայ,, Վիեննա,

Rédaction de la Revue „Hantess“ Vienne (Autriche),

VII/2, Mechitharistengasse Nr. 4.

digitised by A.R.A.R.@

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՀՈՒՆԳԱՐԵՐԷՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹԻ
ԹԻՒ 8 ՕԳՈՍՏՈՍԻ 1895

ԽԱՉ. ՍՈՆԿՈԴԵԱՆ. Մ. Չ. 243
Գր. ՍԻՄԱՑԵԱՆ. Ի յիշատակ Աբովեանի (բանաստեղծ.) . . . 246
Տր. Ա. ՄՈԼՆԱՐԵԱՆ. Հայաստանի հին պատմութենէն. Վանայ սեպագիրները Գ. 246
ԿԼԱՐԱ ԳՐԻՉԱ. Մայրական սէր 250
ՌՈԶԱԼԻԱ ՇՈԼԼՈՔ. Ազրայէլ (բանաստեղծութիւն) 254
ՅՈՎՀ. ԴԷՄԷՇՎԱՐԻ. Հունգարիոյ եւ Տրանսիլուանիոյ հայ գերդաստանաց զինանշանները (Մարգովիչեան եւ Մարգոնֆեան գերդաստանները) 256
ԾԻՐԱՆԻ ԳՕՑԻ. Հայ խոհանոցին ամենէն մատեանը 265
Խ. Ս. Գրիգոր Զեցեանի օրագրէն 265

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

Յովսէփ արքեդուքսն ի Հայաքաղաք 267
Թէքէ իշխանին դուստրը 268
Զիչիի գիտնական արշաւանքը 269
Բժշկական բաղնիք ի Կովկաս 269

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. Գրիգորի Լուսաւ. տարեդարձը 269

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Այս տարուան բերքը 270

ԹԻՒ 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1895

Ս. Ք. Բժշկական բաղնիք մը ի Տրանսիլուանիա 275
Գր. ՍԻՄԱՑԵԱՆ. Հայրենիքը (լուսինի բանաստեղծ.) 277
Տր. ԱՆԹ. ՄՈԼՆԱՐԵԱՆ. Հայոց հին պատմութենէն. Վանայ սեպագիրները Դ. 278
ԱՆՆԱ ԳԸԲՐԻԵԱՆ. Հայ խոհանոցին ամենէն մատեանը Բ . 282
ՊԵՏՐՈՍ ԳՐԻՉԱ. Երբ թագաւորին համար 284
ՂՈՒԿԱՍ ՏՈՆՍԳԻԵԱՆ. Մեր Հայերը 285
Տր. ՅՈՎՀ. ԴԷՄԷՇՎԱՐԻ. Հունգարիոյ եւ Տրանսիլուանիոյ հայ գերդաստանաց զինանշանները (Նովակ եւ Բոգդանեան գերդաստան) 294
Բենեդիկտոս Գալլոփ 298

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

Հայ հարսանիք Պուտաբեշտի տրանսատլանտեանին մէջ . . . 301
Էդմունդոս Զիչի կոմսին գիտնական արշաւանքը 302
Կաթողիկոսին համբարձութիւնը 302

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

Հայ դիցաբանութիւն 303

Հունգարական ամսաթերթին տարեկան գինն է՝ 10 ֆրանք — Բաժանորդագրուիլ ուզողը խմբագրութեան դիմելու է այս հասցէով. Szongott Kristof urnak. SZAMOSUJVAR (Hongrie.)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ «ՀԱՆԴԻՍԻ»

Մ. — Կ. ՊՈԼԻՍ. — ԿՌՈՒՆԿ լրագրին ամբողջ տարեկաններն արդէն ունինք:

Լ. Մ. — ՄՈՍԿՈՒԱ — Ամենայն հետաքրքրութեամբ կը սպասենք Ձեր խոստացած տեղեկութիւններուն:

„ԺԻԺԱՌՆ„ ի Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ձեր ոտանաւորն յաջորդ թուերէն մէկուն մէջ կը հրատարակուի. 2) Ձեր նամակն ընդունած ենք: Մեր անկեղծ շնորհաւորութիւններն Ձեր նոր պաշտօնին: Գրական ճիւղ մը մշակելու Ձեր ունեցած դիտաւորութիւնը գովելի է. միայն թէ պիտի կարենա՞ք՝ ըստ առածին, "երկուց տերանց ծառայել:„

Պ. Զ. ի ԶՄԻՒՌՆԻԱ. — Ձեր նամակին պատասխանը տուած ենք, շնորհակալութիւն Ձեր յայտնած համակրութեան. անշուշտ նոր շրջանին մէջ "Հանդէս„ զՁեզ պիտի գոհացնէ եւ յայսմ:

Պ. Մ. ի ՊԱՐԻՍ. — Ձեր խաւրածները տուինք իրենց հասցէին. 2) Շատ հետաքրքրական կը համարինք եւ շուտափոյթ առաքման կը սպասենք. 3) Յաջողութի՜ւն:

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ "ԱՄՍՕՐԵԱՅ ՀԱՆԴԻՍԻ„

ՎԻԵՆՆԱ,	*Մայր Վանք Միաբանութեանս:*
„	*Պր. Զատիկ Բոգգովիչ:*
Կ. ՊՈԼԻՍ,	*Վանատուն Միաբանութեանս:*
„ „	*Բիւզանդեան գրատուն, Ղալաթիա Սեղրաս Խան թիւ 5.*
ԶՄԻՒՌՆԻԱ,	*Վանատուն Միաբանութեանս:*
ԱԹՏՆԱ,	*Վանատուն Միաբանութեանս:*
ԿԱՐԻՆ,	*Հ. Աւգուստինոս Վ. Ամրիկեան:*
ՏՐԱՊԻԶՈՆ,	*Հ. Համազասպ Վ. Զամճեան:*
ԿԻՐԱՍՈՆ,	*Յովկ. եւ Գալուստ Գ. Էֆ. Խոտշեան:*
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	*Յարգ. Ստեփան Վ. Ճաշխալեան:*
„	*Վ. Էֆ. Յ. Յակոբեան:*
ՏՓՂԻՍ,	*Պր. Յովակիմ Չաթալպաշեան:*
ՊԱԹՈՒՄ,	*Պր. Առաքել Սարուխանեան:*
ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԵՒԱՆ,	*Տ. Քրիստափոր Քհ. Թամզայեանց,*
ԱԽԱԼՑԽԱ,	*Պր. Մկրտիչ Թ. Ջուղարտեանց:*
ՊԻԱՏԻԳՈՐՍԿ,	*Տ. Աբրահամ Քհ. Շխիճեանց:*
ԱՍՏՐԱԽԱՆ,	*Պր. Ստ. Պ. Սերեբրակեանց:*
ԱՐԴՈՒԻՆ,	*Պր. Ստեփան. Յ. Քեքեճեան:*
„	*Պր. Օննիկ Ս. Էֆէեան:*
ՔՈՒԹԱՅԻՍ,	*Պր. Կարապետ Ք. Սլիկեան:*
ՄԱՆՉԵՍԴՐ,	*Պր. Յովհ. Անդրէասեան:*
ԵԱՇ,	*Պր. Սողոմոն Դրամբոզեանց:*
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ,	*Պերճ Էֆ. Օհանեան*

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՑԷՆ

A la Rédaction de la Revue "**Hantess**,, Au Couvent des RR. PP. Méchitharistes, à **Vienne** (Autriche) VII/**2** Mechitharistengasse 4.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Կը յայտնեմ Միաբանութեանս շնորհակալութիւնը Մեծ. Տր. Վահրամ Թորգոմեանին, որ բարեհաճեցաւ հետեւեալ հրատարակութիւնները նուիրել մեր մատենադարանին:

Հ. Գր. ԳԱԼԸՄՔԵԱՐԵԱՆ
Մատենադարանապետ.

1. *Իթա. Դքսուհի Թօկէնպուրկի. 1886:*
2. *Իլահիլէր (Ոտանաւոր տաճկերէն երգեր) 1881:*
3. *Քրիստոնէական վարդապետութիւն 1869.*
4. *Նոր տարի եւ կաղանդ. Նուէր տղայոց 1873.*
5. *Փունջ ծաղկանց 1866.*
6. *Բնական պատմութիւն պատկերազարդ 1880.*
7. *Համառօտ ընդհանուր պատմութիւն 1875.*
8. *Երկրորդ ընթերցարան մանկանց 1877.*
9. *Քրիստոնէական ուսումն. 1879.*
10. *Թէստէնի, կրթութիւն բժշկական արուեստի. 1839.*
11. *Դստերց առաքինիք. 1877.*
12. *Պատմութիւն Հնդկաստանի 1875.*
13. *Ընթացք կրօնագիտութեան 1876.*
14. *Բարեկիրթ աղջիկներ 1876.*
15. *Դասագիրք սրբազան պատմութեան 1871.*
16. *Գոհարք ֆրանսերէն զրականութեան 1886.*
17. *Երգեր ու Եղանակներ տղայոց համար 1868:*
18. *Աւետաբեր տղայոց համար, 1882.*

digitised by A.R.A.R.@

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Գ. Գ. ՊԱԼԵՆՑ

Կ.ՊՈԼԻՍ ՉԱՔՄԱՔՃԸԼԱՐ ԽՕԳՈՒՇԹՈՒ 20.

(Տես Թ. 1—11, 1894ի Նոյեմբ. կողը։)

16.

ՄԱՆՐ ՋՈՒԱՐՃԱԼԻՔ (Հաւաքածոյն) կը պարունակէ 53 հատ զուարճալիքներ։ Հրատարակիչ Տ. Գ. Փ։ Կ.Պոլ. տպ. Ճիվէլէկ. 1891։ 12° Երես 32։ Գինն՝ 50 փարա։

17.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ 1896 ՏԱՐԻՈՅ — Սեփականութիւն Ս. Փրկչի հիւանդանոցին։ Կ.Պոլ. տպ. Սերվիչէն. 1894։ 12° Երես՝ 240։

18.

ՆՈՅՆ — Համառօտ։

19.

Իլավէի Սալնամէ վէ խոթիխրաճաթը սայիրէ 1895 սէնէյի խավիյէսինէ մախսուս։ Կ.Պոլ. տպ. Մատթ. 1894։ 12° Երես՝ 256։ Գինն՝ 2 ղրշ.։

20.

ԳԱՎԱՖԵԱՆ Գ. — Միջին ընթացք թուաբանութեան. մտաւոր եւ գրաւոր։ Գ եւ Դ տարի։ Կ.Պոլ. տպ. Մատթ. 1894։ 8° Երես՝ 212։ Գինն՝ 5 ղրշ.։

21.

ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ Մ. Ս. — Վաշխառուին աղջիկը։ Կ.Պոլ. տպ. Կ. Պիպէրեան 1894։ 3° Երես՝ 139։ Գինն՝ 5 ղրշ.։

22.

ՍԷՖԼԷՄԵԱՆ Ա. Կ. — Ճշմարիտ կինը, հետեւողութեամբ Ուիլէըմ Թէյըրի։ Կ.Պոլ. տպ. Մատթ. 1894։ 8° Երես 220։ Գինն՝ 5 ղրշ.։

23.

ԺԱՄԱԳԻՐՔ — Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ. Արարեալ սրբոց թարգմանչացն մերոց ՍԱՀԱԿԱՅ եւ ՄԵՍՐՈՎՊԱՅ եւ երանելի հայրապետացն մերոց ԳԻՒՏՈՅ եւ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆՒՈՅ եւ սրբոյն ՆԵՐՍԻՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼՒՈՅ։ Կ.Պոլիս. Ի Տպարանի (Հայ Գրաշ. Ընկ.) Յ. Աստուրեան 1895։ 8°, էջ՝ 628։

24.

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ — Քնարիկ. Ժողովրդական Երգեր։ Կ.Պոլիս. Տպգր. Յ. Աստուրեան 1895։ 12°, էջ՝ 16, Գինն՝ 1 Ղրշ.։

25.

ՁՕԼԱԳԻՏԻՍ ՏԻՄԻԹՐԻՈՍ Ի. Խ. (Զօլագեան). — Յունարէն քերական. կէս ժամու մէջ ուսանելի. Կ. Պոլիս. Տպգր. Յ. Մատթէոսեան 1895. 8° էջ՝ 31, Գինն՝ 60 փրյ.

26.

ԹՕՓՃԵԱՆ ԱՆՏՈՆ — Նոր ընթացք ֆրանսերէն լեզուի. Կ. Պոլիս, Տպգր. Յ. Մատթէոսեան, 1895, 8° էջ Ը + 188, Գինն՝ 5 ղրշ.։

27.

ՊԷՋՃԵԱՆ ԱԼԻՔՍԱՆ — Տարերք բնագիտութեան պատկերազարդ. Կ. Պոլիս, Տպգր. Յ. Մատթէոսեան 1895, 8° էջ Ը + 280, Գինն՝ 8 ղրշ.։

28.

Թէյեան Ենովք — Նախատարերք բնագիտական եւ բնապատմական գիտութեանց. Ա. եւ Բ. Մաս. պատկերազարդ. Կ. Պոլիս, Տպգր. Յ. Մատթէոսեան, 1895, 8° էջ Ը + 153, Գինն՝ 5 ղրշ.։

29.

ԳՐԱՑՈՒՑԱԿ Գ. Պալենց գրատան. Բ. Տպգր. յաւելեալ եւ ճոխացեալ. Կ. Պոլիս, Տպգր. Յ. Մատթէոսեան, 1895, 12° էջ 96։

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀԻՆ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կը գնուին։ Ձեռագրի մանրամասն ստորագրութիւնը եւ ուզուած գինը ծանուցանել

«Հանդէսի» խմբագրութեան։

«ԲԱԶՄԱՎԷՊ»

Ամսաթերթ: — ԾԳ. ՏԱՐԻ, 1895:

Բաժանորդագինն է՝ 10 Ֆր. (4 ռբ.)

Հասցէն՝ Rédaction de la Revue "BASMAVEP" Venise (Italie), St. Lazare.

«ՊԱՏԿԵՐ»

Կիսամսեայ: — Ե. ՏԱՐԻ, 1894—1895:

Բաժանորդագինն է՝ 50 ղահեկան:

Հասցէն՝ Rédaction de la Revue "BADGUER", Constantinople, Péra, Yéchil-sokak, 1.

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»

Օրագիր: — ԺԲ. ՏԱՐԻ, 1895:

Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի: Արտասահման՝ 40 Ֆր.:

Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція газеты "НОР-ДАРЪ". Tiflis Rédaction du journal "NOR-DAR."

«ՄՇԱԿ»

Օրագիր: — ԻԴ. ՏԱՐԻ, 1895:

Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція "МШАКЪ". Tiflis, Rédaction du journal arménien "MSCHAK".

«ՃԷՐԻՏԷՅԻ ՇԱՐԳԻՅԷ»

Օրաթերթ: — ԺԱ Տարի 1895:

Հասցէն՝ M. Dikran Djivelekian, Constantinople, Babi-Ali Djaddéssi, Nr. 20.

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ»

Շաբաթն 2 անգամ: — ԼԶ. ՏԱՐԻ, 1895:

Բաժանորդագինն է՝ 100 ղրշ.:

Հասցէն՝ Direction du journal Mauzoumei Efkiar, Grand' rue de la S. Porte 36, Constantinople.

«ՄԱՍԻՍ»

Երկշաբաթաթերթ: — ԽԴ. ՏԱՐԻ, 1895:

Բաժանորդագին՝ 50 ղրշ.:

Հասցէն՝ Յովհ. էֆ. Արամեան, Կեդրոնական գրատուն Կ.Պոլիս, Չաքմաքճըլար Թիւ 53:

«ԱՐՁԱԳԱՆՔ»

Օրագիր: — ԺԵ. ՏԱՐԻ, 1895:

Բաժանորդագինն է՝ 10 ռուբլի:

Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція журнала "АРДЗАГАНКЪ" Tiflis. Rédaction du journal "ARDZAGANK".

digitised by A.R.A.R.@